

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสายผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 396 คนจากจำนวน 39 โรงเรียน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สายผู้สอน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 196 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607 –610) ดังแสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านท่าเรือจ้าง	30	15
2	บ้านเนินตาแมว	7	3
3	วัดบุปผาราม	9	4
4	อนุบาลชุมชนวัดหนองบัว	9	4
5	วัดวัง	9	4
6	บ้านท่าประคู้	8	4
7	บ้านสวนใน	3	2
8	อนุบาลตราด	73	36
9	วัดหนองเสม็ด	10	5
10	วัดสุวรรณมงคล	8	4
11	วัดไทรทอง	10	5
12	บ้านปากคลองน้ำเขียว	5	2
13	วัดหนองโสน	3	2
14	วัดแหลมหิน	14	7
15	วัดหนองคันทร้ง	8	4
16	วัดห้วยน้ำขาว	5	2
17	บ้านเปร็ดใน	6	3
18	วัดอ่าวใหญ่	4	2
19	ชุมชนวัดอ่าวซ้อ	11	5
20	บ้านแหลมพร้าว	6	3
21	วิเวกเมืองตราด	7	3
22	ชุมชนวัดท่าพริก	13	7
23	บ้านทุ่งไก่อัด	6	3
24	วัดวรุณคิตถาราม	16	8
25	คลองขวาง	13	7

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
26	บ้านไร่ป่า	8	4
27	บ้านโพรงตะเฒ่า	7	3
28	วัดเนินยาง	4	2
29	วัดบางปรือ	6	3
30	วัดคลองขุด	7	3
31	บ้านปากพิศ	4	2
32	บ้านฉางเกลือ	10	5
33	บ้านบางปรัง	3	2
34	วัดตะกาง	5	2
35	วัดศิริวิหาร	11	6
36	บ้านนาเกลือ	5	2
37	วัดสะพานหิน	9	5
38	บ้านคลองประทุน	13	7
39	วัดแหลมกลัด	11	6
รวม		396	196

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (Best & Kahn, 1993, p. 250) เพื่อวัดระดับผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราดซึ่งมี 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้การช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงานและด้านการเข้าสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยเรียงลำดับจาก น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก มากที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด จากหนังสือเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยยึดแนวทางทฤษฎีของกริฟฟิธส์ (Griffiths, 1956, pp. 243-253) คือ ด้านการมีความคิดริเริ่ม ด้านการรู้จักปรับปรุงแก้ไข ด้านการยอมรับนับถือ ด้านการให้การช่วยเหลือ ด้านการโน้มน้าวจิตใจ ด้านการประสานงาน และด้านการเข้าสังคม

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารต่าง ๆ รวมทั้งศึกษาการสร้างแบบสอบถาม จากแนววิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเครื่องมือที่ รศ.ดร. ประชุม รอดประเสริฐ ได้แปลและเรียบเรียง ตามแนวคิดของ กริฟฟิธส์ (Griffiths) มาใช้เป็นแนวทางและได้เพิ่มเติมข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้

3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างแบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด ภายใต้การแนะนำของคณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแยกออกเป็น การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) การทดสอบค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามลำดับ ดังนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ตรวจแก้ไขความถูกต้องของแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขและปรับปรุงแล้วนำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจน ความเหมาะสม ในการใช้ภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

ดร.เจริญวิญญู สมพงษ์ธรรม

อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

รศ.ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม

อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา

มหาวิทยาลัยบูรพา

นายสุวิทย์ พลสาย

นางสาวทิวา ขานไกล

นางบุรณิรา กณิกนันต์

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาดรสด

ศึกษานิเทศก์ 8

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอต่อประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมงานนิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงเป็นขั้นตอนสุดท้าย

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ กับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (ซูศรี วงศ์รัตน์, 2537, หน้า 322) ได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้ออยู่ระหว่าง .25 - .79

2.2 นำแบบสอบถามจากข้อ 2.1 ที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปทุกข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ขอหนังสือจากภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลไปถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาดรสด ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 196 ฉบับ โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามขอความร่วมมือจากศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรสด ให้ช่วยเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนตามเวลาที่กำหนด และอีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

2. การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ได้รับแบบสอบถามคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่าสมบูรณ์และถูกต้อง 180 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.84

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนักแต่ละข้อ และบันทึกลงคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาตรวจให้คะแนน โดยให้น้ำหนักคะแนนตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมากที่สุด คิระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 5 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมาก คิระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 4 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นปานกลาง คิระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 3 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อย คิระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 2 คะแนน

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด คิระดับน้ำหนักความสำคัญเป็น 1 คะแนน

2. การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคำตอบโดยอาศัยแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตนะ (2537, หน้า 85) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือ ปรากฏให้เห็นมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มีการปฏิบัติหรือปรากฏให้เห็นน้อยที่สุด

3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ ด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows โดยเลือกวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยคือ

1. ในการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สถิติที่ใช้คือการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงาน ใช้การทดสอบค่าที (t -Test)